

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE

Z REALIZACJI ZADANIA

„EKOLOGII CZAS”

Programu edukacji ekologicznej

Dla dzieci i młodzieży ze Świetlicy Środowiskowej „RAZEM”

Stowarzyszenia „Mamy Wielkie Serca”

dofinansowanego ze środków

Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi

na podstawie umowy nr 123/EE/D/2012 z dnia 21.06.2012 r.

Program Edukacji Ekologicznej „Ekologii Czas” przeprowadzony był dla około 30. osobowej grupy dzieci i młodzieży, podopiecznych Świetlicy Środowiskowej „RAZEM” Stowarzyszenia „Mamy Wielkie Serca” i około 100. innych uczestników Projektu (wśród nich znalazły się takie jednostki oświatowe jak: przedszkole, szkoły podstawowe i gimnazja z terenu gminy Świnice Warckie, Wartkowice i Uniejów). Założenia programowe realizowano w terminie od kwietnia do grudnia 2012 roku.

Kształtowanie właściwej postawy wobec środowiska należy rozpocząć od najmłodszych lat, bowiem świadomość człowieka kształtuje się przez całe życie, jednak jej podstawy każdy zdobywa w dzieciństwie i młodości, kiedy jest wrażliwy na wszystko, co go otacza. Jednym ze skutecznych czynników aktywizujących dzieci jest kontakt z przyrodą, która jest bogatym źródłem przeżyć, wrażeń i doznań. Bezpośrednie zetknięcie dziecka z przyrodą wywołuje u niego chęć aktywnego działania w niej, a także budzi uczucia opiekuńczości i przyjaźni wobec świata roślin i zwierząt. Realizując program i organizując wycieczki ekologiczne i piesze rajdy wykorzystaliśmy najbliższe środowisko jako miejsce i środek edukacji ekologicznej, a tym samym obserwację i doświadczenie jako metody uczenia się, poznawania i przeżywania jej bogactwa i piękna. Wycieczki należą do bardzo lubianych przez dzieci form organizacyjnych procesu wychowawczo – dydaktycznego. Jest to spowodowane tym, że wycieczki wyzwalają u dzieci tęsknotę do tych działań, które wychodzą poza ramy budynku i otoczenia szkoły.

W ramach realizacji Programu odbyły się następujące przedsięwzięcia:

Wycieczka do łódzkiego ogrodu zoologicznego, botanicznego i palmiarni

21 czerwca 2012 roku zorganizowaliśmy wyjazd do Łodzi, którego celem było utrwalać odpowiedniej postawy wobec roślin i zwierząt, poznawanie skutków

niewłaściwego postępowania człowieka w środowisku, obserwowanie i poznawanie różnych gatunków roślin i zwierząt. Ta lekcja edukacji ekologicznej nie ograniczyła się do przekazywania porcji wiadomości niezbędnych do zrozumienia, jak funkcjonuje świat przyrody. Pomogła w znalezieniu miejsca pojmowanego jako harmonijna całość ludzi z przyrodą i w kształceniu aktywności i odpowiedzialności za los Ziemi. W wyjeździe uczestniczyło 67. uczniów, podopiecznych Świetlicy Środowiskowej „RAZEM” i wychowanków Ośrodka w Stemplewie. Wycieczka dostarczyła dzieciom wielu przeżyć, wzruszeń i była podstawowym czynnikiem wielozmysłowego poznania przyrody. Światło i barwa, bogactwo kształtów kwiatów i roślin, śpiew ptaków itp. silnie oddziaływały na sferę przeżyć umysłowych i emocjonalnych dziecka, fascynowały i pobudzały jego wyobraźnię i fantazję. Przeżycia te były jeszcze głębsze przez możliwość odbierania ich wszystkimi zmysłami: wzrokiem, dotykiem, słuchem i smakiem.

Wycieczka do ZOO Safari w Borysewie

16 lipca 2012 roku 17. osobowa grupa uczestników półkolonii zwiedzała Zoo Safari Borysew. To wyjątkowe miejsce, gdzie można stanąć twarzą w twarz z egzotycznymi zwierzętami z całego świata. Zachwycała nas wyjątkowa aranżacja przestrzeni, niezapomniane atrakcje i bliskość natury. Podziwialiśmy tu najgroźniejsze drapieżniki świata - białe tygrysy bengalskie, białe lwy, panterę śnieżną, serwale, a także lemury, bawoły indyjskie, antylopy i zebry oraz małpy. Są także kangury, kajmany, wielbłądy dwugarbne. Mogliśmy nacieszyć oczy około 80 gatunkami zwierząt. Na specjalnie utworzonej wyspie podziwiać mogliśmy ptactwo wodne, żółwie oraz fokę, która jest ulubieńcem publiczności i chętnie popisywała się przed zgromadzonymi pływakami umiejętnościami. Dużą atrakcją było Mini Zoo i bliskość przebywania i zabawy z miłymi w dotyku, a przy tym bezpiecznymi, zwierzętami: kózkami miniaturkami, owieczkami kameruńskimi, alpakami, świnkami wietnamskimi, osiołkami i królikami. A bezpośredni kontakt ze zwierzętami jest potrzebą ludzką, nie zależną od wieku.

Wycieczka do Uniejowa – zwiedzanie obiektów Geotermii i ścieżki edukacyjno – przyrodniczej w Zespole Zamkowo Parkowym

Uniejów, to atrakcyjne miejsce na mapie Polski, w którym historia łączy się ze współczesnością. Niewielka miejscowość, położenie w dolinie rzeki Warty, bogata historia i współczesny rozwój, z wykorzystaniem gorących solanek leczniczych, tworzą

niepowtarzalny klimat i nadają innowacyjny charakter gminie Uniejów. Wraz z 17. osobową grupą dzieciaków, 20 lipca 2012 roku, zwiedziliśmy „Termy Uniejów” – przedsięwzięcie, w skład którego wchodzi m.in.: całoroczny kompleks termalno – basenowy, gród rycerski – Wrota Czasu wykorzystujące wodę geotermalną o temp. 68°C oraz XIV –wieczny Zamek. Gmina posiada sprawdzone lecznicze wody, a zabiegi z użyciem uniejowskich wód termalnych, mogą być szczególnie przydatne w leczeniu: chorób reumatoidalnych, ortopedyczno-urazowych i skóry, schorzeń gardła i krtani, nerwobóli, dyskopatii. Goście mogą ukoić ducha i ciało podczas kąpeli w leczniczych solankach z hydromasażem oraz skorzystać z sauny. Park, który otacza zamek – dawną rezydencję arcybiskupów gnieźnieńskich, zajmuje powierzchnię 34 ha z wyznaczoną ścieżką edukacyjno – turystyczną, która zapewniła nam poznanie walorów przyrodniczych, zróżnicowanej roślinności typowo parkowych drzew i krzewów oraz zbiorowisk roślinnych. W parku podziwialiśmy buki i kasztanowce zwyczajne, cyprysniki błotne, graby, pomnikowy buk, świerki czy topolę czarną. Różnorodność drzewostanu w tym parku jest jedną z najbogatszych w Polsce.

Wycieczka do sortowni odpadów w Łodzi

14 listopada 2012 r. zorganizowaliśmy wycieczkę do Miejskiego Przedsiębiorstwa Odpadów w Łodzi. Jest to obiekt sfinansowany ze środków Unii Europejskiej i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Łodzi. Na miejscu młodzież mogła dowiedzieć się na czym polega segregacja odpadów pochodzących z naszych domów i zakładów pracy, a także przybliżyć sobie zagadnienia związane z utylizacją. Odpady transportowane są systemem taśmociągów i w kolejnych etapach obróbki następuje ich sortowanie na papier, aluminium, szkło, plastik oraz odpady nieużyteczne. Odpady mokre typu BIO przewożone są do łódzkiej kompostowni i przetwarzane na kompost. Wysegregowany materiał prasowany jest w bale i trafia do zakładów recyklingu w celu uzyskania materiałów o przeznaczeniu pierwotnym. W ten sposób wykorzystuje się duże ilości odpadów papierowych, metalowych, plastikowych i szklanych. Po zakończonej lekcji edukacyjnej wszyscy, 43 uczniów i 7 opiekunów, udaliśmy się do kina na seans 3D. Dla wielu dzieciaków była to pierwsza okazja do obejrzenia filmu trójwymiarowego. Zadowoleni i pełni wrażeń, a także bogatsi o cenną wiedzę, wróciliśmy do domu. Na pewno odtąd będziemy segregować odpady.

V Rajd „Śladami Marii Konopnickiej

W sobotę 24 kwietnia 2012 roku Oddział PTTK „Ziemi Łęczyckiej” w Łęczycy wraz z Zespołem Szkół w Uniejowie zorganizowali dla wszystkich miłośników turystyki pieszej Rajd „Śladami Marii Konopnickiej”. Głównym celem imprezy było propagowanie turystyki jako zdrowego stylu życia, poznanie piękna i walorów krajoznawczych Gminy Uniejów oraz wspomnienia o Marii Konopnickiej w 170 rocznicę jej urodzin. W rajdzie uczestniczyło 430 osób, w tym 17-sto osobowa grupa podopiecznych Świetlicy Środowiskowej „RAZEM”. Zbiórka uczestników odbyła się przy przeprawie promowej Kozubów, gdzie miało miejsce pasowanie nowych członków łęczyckiego Oddziału PTTK. Po przepłynięciu na drugi brzeg rzeki, młodzi turyści wędrowali piękną 11-kilometrową trasą, biegnącą przez wiosenne łąki wzdłuż lewego brzegu rzeki Warty od przeprawy promowej w Kozubowie koło Wilamowa, przez Ostrowsko, aż do Uniejowa. Komandor Rajdu P. Czarnecki przypomniał wszystkim o nie zaśmiecaniu i należyтым zachowaniu, chociażby ze względu na to, że trasa była wyznaczona w Obszarze NATURA 2000 „Dolina Środkowej Warty”. Ciesząc się słoneczną pogodą, pięknymi widokami i nowymi znajomościami z rówieśnikami, dotarli wszyscy do Uniejowa. Najpierw podziwialiśmy Park przy Zamku w Uniejowie, następnie przeszliśmy na cmentarz parafialny, gdzie znajduje się grób dzieci Marii Konopnickiej, Stefcia i Władzia. Komandor Rajdu opowiedział o tym, że ta wybitna poetka mieszkała w latach 1862 – 1872 w Bronowie, który znajduje się 8 kilometrów od Uniejowa. Po zapaleniu zniczy wszyscy udali się do miejscowego Zespołu Szkół, gdzie czekała pyszna zupa i gorąca herbata. Impreza zakończyła się konkursami i rozdaniem dyplomów.

„Złot Do Środka Polski” – Piątek

Mali miłośnicy pieszych wędrówek, podopieczni Świetlicy Środowiskowej „RAZEM”- 17 osób, 19 maja 2012 roku uczestniczyli w Zlocie do Środka Polski. Po uroczystym rozpoczęciu przed Urzędem Gminy w Piątku i zrobieniu wspólnego pamiątkowego zdjęcia przeszliśmy na teren starej plebanii, gdzie odbył się plener rzeźbiarski. Tradycyjne wyobrażenia o żmudnej pracy rzeźbiarza przy pomocy dłuta padły, kiedy zobaczyliśmy, że dziś rzeźby plenerowe w dużej mierze powstają przy użyciu pił łańcuchowych, którymi artyści posługują się z niezwykłą precyzją, a dłuta używają do wykończenia dzieła. Następnie drużyny otrzymały opis trasy, mapy gminy Piątek i wyruszyły na bieg patrolowy, podczas którego rozwiązywały zadania z zakresu orientacji w terenie i czytania map. Nasi mali turyści nie zawiedli i zgodnie z opisem, nie błędząc, przeszli całą siedmiokilometrową terasę przepiękną pod względem przyrodniczym. Ciekawą atrakcją była możliwość poznania historii oraz dokładnego obejrzenia zrekonstruowanego samochodu, którym podczas pierwszej pielgrzymki do Polski w 1997 r. poruszał się Papież Jan Paweł II. Złot zakończył się na boisku „Maliny”, gdzie po odpoczynku i grochówce, wręczono nagrody i puchary dla najlepszych drużyn.

Rajd „Na Żołnierską Nutę” – Witonia

W dniu 16 czerwca 2012 r. grupa podopiecznych Integracyjnej Świetlicy Środowiskowej „RAZEM” w ramach projektu „Ekologii czas” uczestniczyła w rajdzie. Wszyscy uczestnicy zostali powitani na starcie, w malowniczej miejscowości Gledzianówek, przez grupę żołnierzy. Sobotni luz przekształcił się w wojskową dyscyplinę. Zespoły w ustawieniu dwójkowym przemaszerowały sześciokilometrową trasę pod okiem żołnierzy do Gimnazjum w Witoni. Urokliwa trasa złagodziła trudy

wędrówki. Na miejscu na uczestników czekał szereg zadań, które musieli zaliczyć. Mogli sprawdzić swoje umiejętności strzelając z broni, łuku, rywalizując na torach przeszkód. Nie zabrakło także pokazu ratownictwa medycznego z udziałem strażaków. Dodatkową atrakcją była zabawa w strażaków. Wszyscy świetnie się bawili próbując strumieniem wody strącić pachotkę. „Odrobina” wody w tak upalny dzień była dla wszystkich ogromną przyjemnością. Ale jak to w wojsku bywa podstawa to dyscyplina i wszyscy zostali poddani musztrze przez uczniów z klasy mundurowej. Po przygotowaniach odbyła się musztra zespołowa oceniana bacznym okiem fachowców. Dla wszystkich uczestników była to niesamowita okazja by w bardzo aktywny i przyjemny sposób spędzić wolny czas na łonie natury.

Rajd „Żółty Jesienny Liść” – Ozorków

6 października 2012 roku uczestniczyliśmy w rajdzie na terenie gminy Parzęczew. Propagowanie turystyki pieszej, podczas której stajemy się bardziej wrażliwi na piękno naszej okolicy, kiedy poznajemy jej historię, zgłębiany tajemnice przyrody, wychodzimy z zacisza własnych mieszkań, odrywamy się od telewizorów i komputerów, uciekamy od codziennych obowiązków, kiedy możemy poczuć zapach lasu, usłyszeć śpiew ptaków i gdy otwieramy się na kontakty z innymi ludźmi - to główny cel tegorocznej edycji wyprawy do przyjaznej turystom pieszym Gminy Parzęczew. Jesień przywitała nas typowo zmienną, jesienną pogodą. Początek rajdu przebiegał w deszczu, ale po kilku kilometrach marszu mogliśmy cieszyć się piękną

słoneczną pogodą. Trasa biegła głównie malowniczymi duktami Nadleśnictwa Grotniki. Młodzi turyści ze Świetlicy Środowiskowej „Razem” pokonali dwunastokilometrową trasę: Kowalewice – Orła – Duraj – Ustronie - Tkaczewska Góra - Radzibórz – Chociszew. Podczas przerw w marszu przeprowadzone zostały konkursy wiedzy o tematyce przyrodniczej, ekologicznej oraz test krajoznawczy o goszczącej nas Gminie Parzęczew.

Rajd „Na Orientację” – Sokolniki

Tegoroczny Rajd odbył się w miejscowości Sokolniki – Las, które znajdują się w sercu Polski. Miejscowość ta powstała w latach 1928 – 30 z rozparcelowanego majątku barona Aleksandra Rostockiego. Rajd na orientację to doskonała forma niekonwencjonalnego wypoczynku na łonie natury, a także sprawdzenie własnych umiejętności w posługiwaniu się mapą i kompasem. 10 listopada grupa 17-stu podopiecznych Stowarzyszenia „MWS” zmagala się z zadaniami i szukali punktów kontrolnych na 9 km trasie. Każdy uczestnik otrzymał znaczek, mapę oraz kartę startową dla zespołu. Drużyna zdobywała punkty wykonując zadania, rozwiązując testy i poznając uroki tej cudownej miejscowości. Wszystkie punkty kontrolne zaliczyliśmy, a poza tym udało się znaleźć dwa specjalne nieoznaczone punkty, które były wysoko oceniane przez komisję sędziowską. Po trzech godzinach wędrówki drużyna dotarła do celu, gdzie posiliła się pieczonymi nad ogniskiem kiełbaskami. Wyśiłki drużyny zostały docenione i przyznano każdemu uczestnikowi nagrodę rzeczową. Wszyscy byli z siebie bardzo dumni, szczęśliwi i w takiej atmosferze wrócili do swoich domów.

Rajd Mikołajkowy - Łęczyca

01 grudnia 2012 r. odbył się Rajd Mikołajkowy w Łęczycy. Organizatorem był Oddział PTTK „Ziemi Łęczyckiej”. Mieszkańcy mogli zobaczyć prawie 1000 Mikołajów, małych, większych i dużych. Celem rajdu było propagowanie turystyki jako zdrowego stylu życia, poznawanie walorów i piękna turystyczno – krajoznawczego Łęczycy, wzmacnianie więzi między turystami, integracja młodzieży niepełnosprawnej ze środowiskiem lokalnym oraz rozwijanie tężyzny fizycznej. Piechurzy z powiatu łęczyckiego, kutnowskiego, zgierskiego i poddębickiego, wraz ze Świętym Mikołajem, maszerowali ulicami miasta. Każdy uczestnik musiał mieć ze sobą czerwoną czapkę, strój renifera bądź Śnieżynki. Po drodze Święty Mikołaj pozdrawiał mieszkańców, rozdawał przechodniom słodycze i zapraszał do wspólnej zabawy. Pod ratuszem najmłodszy odśpiewali ulubione piosenki Mikołaja. Rajd zakończył się na boisku szkolnym, gdzie wszyscy otrzymali słodkie prezenty i pamiątkowe dyplomy. Podczas imprezy panowała wesoła i przyjazna atmosfera, wszyscy dobrze się bawili. Dzieciaki ze Świetlicy Środowiskowej „Razem” i wychowankowie SOSW mogli po raz kolejny spotkać się z uczestnikami tegorocznych rajdów a także nawiązać nowe znajomości. To był ostatni rajd w tym roku.

Konkursy nie tylko utrwalają zdobyte przez dzieci wiadomości, lecz także uczą uczciwości, umiejętności współdziałania w zespole i godzenia się z przegraną. Każde dziecko, bez względu na zajęte miejsce w konkursie, powinno otrzymać pamiątkowy dyplom lub wyróżnienie, co pozwala czuć się docenionym, dumnym i zadowolonym z udziału w konkursie.

W ramach Programu edukacji ekologicznej „Ekologii Czas” odbyły się następujące konkursy, warsztaty i quizy:

Wojewódzki konkurs plastyczny „W harmonii z przyrodą”

Celem konkursu było zwrócenie uwagi dzieci i młodzieży na problemy środowiska naturalnego oraz wpływ człowieka na jego stan, kształtowanie proekologicznych postaw wśród uczniów i kształtowanie wyobraźni poprzez prace plastyczne. Konkurs był skierowany do uczniów szkół podstawowych i gimnazjum z terenu województwa łódzkiego. Konkurs został ogłoszony w świetlicy „RAZEM”, na stronie Stowarzyszenia www.serca.org.pl, rozestaliśmy też informacje drogą mailową. Konkurs cieszył się dużym zainteresowaniem, wpłynęły 42 prace. Trzyosobowe jury wybrało najlepsze prace w każdej kategorii wiekowej, wyniki i nagrodzone prace zamieściliśmy na stronie internetowej Stowarzyszenia „MWS” i rozestaliśmy nagrody w postaci kijków trekkingowych i pamiątkowych toreb papierowych z logo WFOŚiGW w Łodzi oraz Stowarzyszenia „MWS”.

Konkurs wiersza i piosenki ekologicznej

Podczas półkolonii letnich, zorganizowanych przez Świetlice Środowiskową „RAZEM”, wśród dzieci i młodzieży został przeprowadzony konkurs wiersza i piosenki o tematyce ekologicznej. Celem konkursu było upowszechnianie idei ekologicznych w celu wypracowania właściwej postawy, umożliwienie zaprezentowania własnej twórczości, wyzwalenie artystycznych emocji i inspiracji twórczych naturalnym pięknem otaczającego świata. Zgłosili się trzy zespoły i 15-stu solistów, którzy oceniani byli w różnych kategoriach wiekowych. Jury oceniało dobór repertuaru pod względem tematyki, czystość wykonania utworu, oryginalność i ogólne wrażenie artystyczne. Zespoły otrzymały gry edukacyjne, soliści kubki z logo WFOŚiGW w Łodzi, a każdy uczestnik upominek w postaci ekologicznego jojo, smyczy i dyplomu pamiątkowego.

Quiz wiedzy ekologicznej

Wśród dzieci i młodzieży uczestniczącej w półkoloniach letnich zorganizowanych przez Stowarzyszenie „Mamy Wielkie Serca” został przeprowadzony quiz wiedzy ekologicznej. Konkurs przeprowadzony był w trzech kategoriach wiekowych, a uczestnicy odpowiadali na zagadnienia z ekologii, biologii, przyrody i ochrony środowiska. Po każdej poprawnej odpowiedzi zawodnik przechodził do kolejnej rundy eliminując przeciwnika. Za poprawne odpowiedzi zawodnicy dostawali cukierki. Po wyczerpaniu puli pytań odbyło się liczenie słodkich punktów i zwyciężyli ci, którzy mieli ich najwięcej. Zwycięzcy otrzymali kubki z logo, a wszyscy uczestnicy długopisy z logo i dyplomy.

Warsztaty „Torby papierowe dla ziemi zdrowe”

We wrześniu odbyły się warsztaty skierowane do podopiecznych świetlicy. Ich zadaniem było własnoręczne wykonanie torby papierowej i ozdobienie jej według własnego pomysłu. Dzieci i młodzież pogłębiły swoją świadomość ekologiczną i zostały uświadomione jak ważne jest korzystanie z toreb papierowych i lnianych,

wielokrotnego użytku, a nie z toreb foliowych. Było widać ogromne zaangażowanie uczestników warsztatów dlatego wszyscy otrzymali upominki w postaci długopisów ekologicznych z logo WFOŚiGW w Łodzi i Stowarzyszenia „Mamy Wielkie Serca”.

Warsztaty plastyczne „Stemple Ziemniaczane”

W Świnicach Warckich w niedzielę 23 września odbył się „Dzień Ziemniaka”. Impreza plenerowa cieszy się dużą popularnością wśród smakoszy potraw z ziemniaka i nie tylko. Przychodzą całe rodziny, aby wspólnie i miło spędzić niedzielne popołudnie. Dzieci brały udział w ziemniaczanych konkursach na rzeźbę i stemple, a dorośli w loterii fantowej. Wszyscy wspaniale się bawili. Była okazja do degustacji sałatek, placków i zup z ziemniakiem w roli głównej. Wiele atrakcji czekało na dzieci, które aktywnie uczestniczyły w konkursach z nagrodami. Stowarzyszenie w ramach projektu ekologicznego „Ekologii czas”, współfinansowanego przez WFOŚiGW w Łodzi, przeprowadziło warsztaty „Stemple ziemniaczane”. Komisja konkursowa była zaskoczona pomysłowością najmłodszych. Każdy otrzymał nagrodę, ekologiczne jojo i torbę papierową z logo WFOŚiGW i Stowarzyszenia „Mamy Wielkie Serca”.

Konkurs plastyczny „Jesień kolorami malowana”

W piątek, 26 października 2012 roku, odbył się konkurs plastyczny „Jesień kolorami malowana”. Jego uczestnikami była młodzież uczestnicząca w trzydniowym I Zlocie Drużyn Niepełnosprawnych w Stemplewie. Była to wojewódzka impreza integracyjna dla dzieci z województwa łódzkiego. Przeprowadzony konkurs był kolejnym punktem realizowanego przez Stowarzyszenie „Mamy Wielkie Serca”, przy udziale środków finansowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, programu edukacji ekologicznej „Ekologii Czas”. Celem konkursu było rozwijanie wrażliwości ekologicznej i artystycznej, rozwijanie wyobraźni oraz kształtowanie poczucia harmonii ze środowiskiem i całą przyrodą. Dzieciaki wykonały przepiękne prace, widać było ich ogromne zaangażowanie i Jury miało niełatwe zadanie, ale ostatecznie nagrodzono najlepszych. Laureaci konkursu otrzymali na pamiątkę kubki z logo, a wszyscy uczestnicy ekologiczne jojo i smycze.

Konkurs na Andrzejkowy „Strój ekologiczny”

W czwartek 29 listopada 2012 roku odbyło się spotkanie Andrzejkowe połączone z wróżbami oraz zabawą taneczną. Dzieci i młodzież ze Świetlicy Środowiskowej „RAZEM” włączyli się do spotkania zorganizowanego przez V Szczęp Drużyn Harcerskich Nieprzetartego Szlaku oraz Samorząd Wychowanków Specjalnego Ośrodka Szkolno Wychowawczego w Stemplewie. Początek spotkania był bardzo uroczysty, zostały wręczone drobne upominki wszystkim małym i dużym Katarzynom i Andrzejom. Później wysłuchaliśmy gawędy na temat wieczoru Andrzejkowego. Wstępem do przygotowanych atrakcji była wróżba z butami.

Wierząc, że tego dnia przyszłość zdradza swoje tajemnice organizatorzy przygotowali wiele wróżb, podczas których młodzież mogła wywróżyć sobie miłość na całe życie, sukces finansowy albo po prostu poznać przyszłość, a to wszystko podczas dobrej zabawy w zaprzyjaźnionym gronie. Podobnie jak dawniej, tak i podczas naszego wieczoru, pomysłowość w zakresie wróżb nie znała granic. Było lanie wosku, łowienie wróżb, mowa kwiatów, szpileczki, wróżenie z kart, losowanie oraz wiele innych. Po chwilach pełnych skupienia i magii organizatorzy zaprosili zebranych na podwieczorek, a po nim na bal ekologiczny z konkursami. Rozstrzygnięto konkurs na Andrzejkowy „Strój Ekologiczny”, którego celem było pobudzanie i rozwijanie uzdolnień plastycznych i projektowania strojów, kształtowanie wyobraźni i umożliwienia oraz zaprezentowanie własnej twórczości. Jury wyłoniło trzy pierwsze miejsca i wręczyło nagrody – gry edukacyjne i trzy wyróżnienia, a w nagrodę kubki z logo WFOŚiGW w Łodzi i Stowarzyszenia „Mamy Wielkie Serca”. Wszyscy uczestnicy otrzymali długopisy oraz dyplomy pamiątkowe.

WIECZÓR ANDRZEJKOWY 29.II.2012

15.10 - WPROWADZENIE W KRAJNĘ CZARÓW

15.30 - WRÓŻBY

17.00 - PODWIECZOREK

17.30 - EKOLOGICZNY BAL ANDRZEJKOWY

Quiz podsumowujący zakres zdobytej wiedzy ekologicznej

20 grudnia 2012 roku odbyło się podsumowanie programu edukacji ekologicznej „Ekologii Czas”. Przeprowadzony został quiz „Wiem, znam, potrafię”, podsumowujący zakres zdobytej wiedzy ekologicznej. Dzieci rozwiązywały zadania zespołowo i indywidualnie. Wykorzystaliśmy tu zakupione gry edukacyjne: Mistrz Słowa, Zwierzaki, Nasi przyjaciele, Przyrodnicze wędrówki po Polsce, Quiz przyroda i geografia, Turniej Wiedzy – Planeta Ziemia. Przyznane zostały trzy nagrody zespołowe – gry edukacyjne oraz upominki dla 30. osobowej grupy dzieci biorących udział w Projekcie, w postaci kolorowanek i toreb papierowych z logo WFOŚiGW w Łodzi i Stowarzyszenia „MWS”.

W ramach realizacji corocznych działań Stowarzyszenia „Mamy Wielkie Serca” i dzięki finansowemu wsparciu WFOŚiGW w Łodzi mogliśmy wesprzeć **Ogólnopolską Akcję Sprzątnięcia Świata**

Tegoroczna Akcja Sprzątnięcia Świata przebiegała pod hasłem: „Kocham, lubię, szanuję... nie śmieczę”. Hasło akcji, nawiązujące do ludowej wyliczanki, ma nas zachęcić do refleksji nad stosunkiem do otaczającego świata i tego konsekwencjami. Cudownie jest kochać przyrodę, pięknie – lubić, ale tak naprawdę najważniejszy jest szacunek – to on nie pozwala nam wyrzucać śmieci do lasu czy na pobocza dróg. I my zatroszczyliśmy się w tym roku o zanieczyszczone przez dzikie wysypiska lasy, łąki i tereny otwarte. Skorzystają na tym nie tylko ziemia, drzewa czy zwierzęta, ale również my. To szansa dla nas na jesienny spacer po czystym lesie.

Dzień zaczęliśmy od spotkania organizacyjnego. Podzieleni na grupy, wraz z opiekunami, wyposażeni w worki, rękawiczki, taczki i grabie, wyruszyliśmy by posprzątać wyznaczony teren. Zebrane odpady zostały posegregowane i wrzucone do odpowiednich pojemników. W ramach Akcji odbyły się warsztaty plastyczne. Zadaniem uczestników było wykonanie z surowców wtórnych i artykułów plastycznych „Śmieciojada”. Dzieciaki z wielkim zaangażowaniem tworzyły śmieciowego stwora. Wszyscy uczestnicy warsztatów otrzymali upominki w postaci długopisów i ekologicznego jojo.

Uwieńczeniem działań był udział w **specjalistycznej lekcji edukacyjnej** zorganizowanej w **Planetarium**, które jest bardzo nowoczesnym i wszechstronnym narzędziem dydaktycznym. Do Planetarium zaprosiliśmy nie tylko podopiecznych Świetlicy Środowiskowej „RAZEM”, ale także wychowanków Specjalnego Ośrodka Szkolno Wychowawczego w Stemplewie oraz przedszkolaków ze Świnic Warckich. Na półkolistej kopule planetarium mogliśmy zobaczyć wygląd nieba nad nami i w dowolnym miejscu na Ziemi, na różnych szerokościach geograficznych, o różnych porach doby i roku. Jest to wspaniałe narzędzie ułatwiające naukę i rozpoznawanie gwiazdozbiorów i gwiazd. Przy jego pomocy mogliśmy obejrzeć deszcz meteorów i z bliska przyjrzeć się kometcie. Obraz zrzutowany na kopułę dawał wrażenie patrzenia na rzeczywiste rozgwieżdżone niebo. Przenośne planetarium jest idealnym narzędziem edukacyjnym, ułatwiającym zobaczenie i zrozumienie zjawisk astronomicznych, które obserwujemy z Ziemi jak i tych widzianych jedynie przez teleskopy. Pokazy w planetarium były wspaniałym uzupełnieniem materiału z podstaw astronomii przekazywanego na przyrodzie, geografii czy fizyce. Dla młodszych dzieci pokaz w przenośnym planetarium był z pewnością dużym urozmaiceniem i przeżyciem, które pozostawi niezapomniane wrażenia, będąc jednocześnie wspaniałym wprowadzeniem do świata planet, gwiazd i kosmosu. Prowadzący opowiadał uczniom m.in. o nieważkości, układzie słonecznym, ruchach gwiazd. Wszystko to można było zobaczyć w czasie pokazu w kopule. Prezentowane były też filmiki z kosmicznych wypraw, które robiły na widzach duże wrażenie.

W poniedziałek 22 października 2012 roku odwiedził nas **Teatr "Kurtyna"** z Krakowa z przedstawieniem **„Śniadanie na leśnej polanie”**. Dzieciaki ze Świetlicy Środowiskowej „Razem” oraz zaproszeni uczniowie ze Specjalnego Ośrodka Szkolno Wychowawczego w Stemplewie, biorący udział w przedstawieniu, siedzieli jak zaczarowani. Z zaciekawieniem oglądali opowieść, która rozpoczęła się w pięknym leśnym zaciszu, gdzie mieszkał leszczynowy chłopczyk o imieniu Orzeszek. Nie był on zbyt szczęśliwy, bo dokuczała mu samotność. Pewnego dnia postanowił wyruszyć w świat w poszukiwaniu przyjaciół. Udało mu się znaleźć prawdziwą przyjaźń, ale po drodze napotykał różne trudności. Pokonał je dzięki życzliwej pszczołce Niani. Widowisko nabierało cech baśniowych dzięki pięknej melodii, która towarzyszyła całej wędrówce Orzeszka. Spektakl mówił o wspianym uczuciu, jakim jest przyjaźń oraz o potrzebie niesienia pomocy. Występował w nim także motyw ochrony środowiska, jak również pewnego rodzaju przedsiębiorczości, bowiem finał przyniósł nieoczekiwane rozwiązanie. W bajce przeplatały się różne postaci. Oprócz wymienionych już Orzeszka i Pszczołki pojawiła się także: Biedronka, Leśna Dziewczynka oraz przyglądający się perypetiom Orzeszka Pan Miś – Smutas. Grę aktorów połączono z rozmową z widzami. Dzieci chętnie odpowiadały na pytania zadawane przez aktorów. Na koniec występu aktorzy zostali obdarowani gromkimi brawami. Było za co...

Dzięki pozyskanym środkom finansowym z WFOŚiGW w Łodzi wsparliśmy **Światowy Dzień Turystyki**, którego organizatorem jest Stowarzyszenie „Mamy Wielkie Serca” i SKKT „Lokomotywa” działające przy SOSW w Stemplewie. Rajd odbył się 27 września 2012 roku, a udział w nim wzięło ponad 230. uczniów szkół specjalnych, masowych, placówek oświatowych i Warsztatów Terapii Zajęciowej z terenu województwa łódzkiego. Wędrowcy mieli do wyboru jedną z trzech tras, na których przewidziane były dodatkowe atrakcje. Trasa I „Śladami Hrabiego Aleksandra Tolla” rozpoczęła się na dziedzińcu Zamku w Uniejowie. Atrakcją czekająca na turystów była pogadanka o strojach i o obyczajach średniowiecza oraz przypomnienie historii hrabiego Aleksandra Tolla. Po zaliczeniu pierwszego zadania grupy otrzymały mapy topograficzne z zaznaczoną trasą do pokonania liczącą 12 km od Uniejowa przez Felicjanów, Czekaj, Hipolitów aż do Stemplewa. Trasa II „Śladami Twórców Ludowych” rozpoczęła się w Świnicach Warckich. Grupy spotkały się u rzeźbiarza, wzięły udział w prelekcji i warsztatach rzeźbiarskich, po czym udały się na trasę wiodącą przez Głogowiec do SOSW w Stemplewie, trasa liczyła ok. 6 kilometrów. Trasa III „Śladami Marii Konopnickiej” rozpoczęła się na terenie Dworku Marii Konopnickiej w Bronówku. Grupy zapoznały się z historią związaną z tym miejscem. Odbył się też pokaz ratownictwa medycznego po czym uczestnicy rajdu udali się przez Bronów, Konopnicę, Zelgoszcz i Tollów by dotrzeć 13 kilometrową trasą do Stemplewa. Po pieszych trudach w Stemplewie czekała na wszystkich grochówka i gorąca herbata. Potem organizatorzy oferowali przejażdżki konne, plac zabaw i udział w konkursach sportowych, plastycznych i ekologicznych. Drużyny i uczestnicy poszczególnych konkursów otrzymali dyplomy i atrakcyjne nagrody. Niezbędne jest propagowanie pieszej turystyki, promowanie nowych atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego w kontakcie z naturą. Podczas takich spotkań i wyjazdów uczymy młodzież szacunku do przyrody. Młodzi ludzie stają się bardziej wrażliwi na piękno naszej okolicy, poznają jej historię, zgłębiają tajniki przyrody i otwierają się na kontakt z innymi ludźmi. Kształtują się wówczas pożądanego osobowości wolne od nałogów, wierzące we własne siły, szanujące siebie i drugiego człowieka. Cieszy nas, że wymienione idee przyświecają coraz większej liczbie osób i z roku na rok do Stemplewa przybywa coraz większe grono miłośników turystyki pieszej.

Trwałym efektem zrealizowanego programu edukacji ekologicznej dla dzieci i młodzieży ze Świetlicy Środowiskowej „RAZEM” Stowarzyszenia „Mamy Wielkie Serca” są zakupione **pomoc edukacyjne**, które wzbogaciły wyposażenie świetlicy i dają możliwość korzystania z nich w przyszłości (razem 51 pomocy dydaktycznych). Zakupione zostały:

- Ekologiczne gry dydaktyczne, zestaw układanek edukacyjnych, gry edukacyjne, układanki
- Puzzle ekologiczne
- Gry multimedialne: „Na ratunek Planecie cz. I, cz. II”, „Przygoda z pogodą”, „Przygoda w kosmosie”, „Multimedialny atlas Przyrodniczy”
- Zestaw pomocy edukacyjnych składający się z plaketek i etykiet posegregowanych tematycznie do wykorzystania w pracy z najmłodszymi dziećmi – 28 pudełek tematycznych.

Zakupione zostały też materiały biurowe, plastyczne i dekoracyjne, dzięki którym możliwe były nasze działania.

Uczestnicy konkursów, warsztatów i imprez integracyjnych otrzymali na pamiątkę zakupione ze środków WFOŚiGW w Łodzi gadżety z logo Funduszu i Stowarzyszenia, torby papierowe, długopisy, kubki, smycze i drewniane jojo.

Projekt „Ekologii Czas” to był kolejny rok podjętych działań ekologicznych dla dzieci i młodzieży. Poprzez wiele inicjatyw wpływalismy na świadomość i wyobraźnię młodych ludzi, pokazywaliśmy właściwe wzorce i angażowaliśmy do działań na rzecz środowiska. Zorganizowaliśmy warsztaty, konkursy, festiwale, quizy, piesze rajdy i wycieczki ekologiczne. Uważamy, że kształtowanie nawet najmniejszych nawyków, takich jak segregowanie odpadów i wrzucanie do odpowiednich pojemników, unikanie plastikowych opakowań, ukazywanie wartości i piękna flory i fauny będzie miało wpływ na otaczającą nas przyrodę. Wszystkie prowadzone przez nas działania w ramach edukacji ekologicznej, miały na celu pogłębianie świadomości tych młodych ludzi, a przez nich wpływanie na poczucie moralnej odpowiedzialności za stan środowiska przyrodniczego i gotowości uczestniczenia w działaniach ochrony środowiska przez ich rodziców, rodzeństwo i kolegów. Mądra edukacja ekologiczna nie może więc ograniczać się do przekazywania porcji wiadomości niezbędnych do zrozumienia, jak funkcjonuje świat przyrody. Powinna pomóc w znalezieniu miejsca w świecie pojmowanym jako harmonijna całość ludzi z przyrodą. Powinna także służyć wykształceniu aktywności i odpowiedzialności za los Ziemi. Kształtowanie postaw jest procesem długotrwałym i złożonym. Zdobyta przez dziecko wiedza, nabyte umiejętności, postawa społeczno - moralna, są pogłębiane, wzmacniane na dalszych szczeblach kształcenia. Wychowanie i kształcenie dzieci w duchu umiłowania, szacunku i rozumienia świata przyrody jest jedną z nadrzędnych dróg wielostronnego rozwoju osobowości dziecka.

Organizowane **wycieczki i piesze rajdy** są formami pracy dydaktyczno - wychowawczej, umożliwiającymi uczniom bezpośrednio poznanie środowiska lokalnego, własnego regionu, ojczystego kraju, właściwości geograficznych, historycznych czy kulturowych. Rajdy są formą odpoczynku, która umożliwia dzieciom korzystać ze świeżego powietrza i zaspokaja ich potrzebę ruchu. Oprócz walorów zdrowotnych posiada także walory poznawcze i wychowawcze. W czasie spacerów dzieci mogą zainteresować się jakimś obiektem czy zjawiskiem przyrodniczym. Rajd pieszy stwarza okazję do rozbudzenia u dzieci emocjonalnego stosunku do przyrody poprzez ukazywanie znaczenia poznawanych obiektów

i zjawisk oraz negatywnych skutków niewłaściwego obcowania ludzi z naturalnym środowiskiem.

Każda działalność powinna być podsumowana i oceniana z punktu realizacji wytyczonych celów. Takie podsumowanie realizacji treści ekologicznych stanowią **konkursy** plastyczne, wiedzy o przyrodzie i poetycko – muzyczne. Ale na podsumowanie wiedzy zaprosiliśmy do nas Teatr z **przedstawieniem o tematyce ekologicznej**. Udział dziecka w przedstawieniu pozwala mu stać się kimś innym, często atrakcyjniejszym. Przygody kwiatów, motyli, drzew, zwierząt, pozwalają dzieciom wczuć się w ich sytuację, przez co dzieci uczą się szacunku dla wszystkich żywych istot, a także stają się wrażliwsze na przejawy dewastacji przyrody przez człowieka, co prowadzi do rozumienia przez nie konieczności ochrony środowiska.

Udział dzieci w akcjach związanych z ochroną i kształtowaniem naturalnego środowiska jest kolejną formą edukacji ekologicznej. Największym zagrożeniem dla naturalnego środowiska i dla nas samych są śmieci pozostawione w lasach, nad jeziorami, w górach, nad morzem i w innych miejscach. Dlatego też urządzane jest **sprzątanie świata**. W tej akcji mogą i powinny uczestniczyć dzieci. Mogą one sprzątać teren wokół szkoły, pobliski park, polanę w lesie czy inne zaśmiecone miejsca w najbliższej okolicy. Akcja taka musi być dobrze zaplanowana i przeprowadzona. Dzieci muszą wiedzieć, co robić i w jakim celu. Uczestnicząc w takiej akcji dzieci uświadamiają sobie, że ilość śmieci zależy, między innymi, od ilości opakowań jednorazowego użytku. Dzieci rozumieją, że można dopomóc środowisku nie pozostawiając śmieci tam, gdzie nie mają prawa się znaleźć. Stąd też udział w akcji daje podwójną korzyść.

W wyniku realizowanego **programu edukacji ekologicznej „Ekologii Czas”** dla dzieci i młodzieży ze Świetlicy Środowiskowej „RAZEM” Stowarzyszenia „Mamy Wielkie Serca” osiągnięty został zgodnie z umową:

- **efekt rzeczowy** w postaci: przeprowadzenia programu edukacji ekologicznej, a w tym 6 konkursów, 4 wycieczek ekologicznych i 6 pieszych rajdów, zakupu pomocy dydaktycznych, programów multimedialnych, gier edukacyjnych, zakupu materiałów biurowych, piśmienniczych, plastycznych i warsztatowych oraz pamiątkowych gadżetów z logo Funduszu i Stowarzyszenia;
- **efekt ekologiczny** w postaci wzrostu świadomości ekologicznej i wykształcenia postaw proekologicznych wśród uczestników zadania oraz wzrostu poziomu wiedzy z zakresu ochrony środowiska.

Stale pogarszający się stan środowiska przyrodniczego jest tematem dyskusji na całym świecie. Kryzys dotyczący stosunku człowieka do środowiska, pojawił się i narasta obejmując swym zasięgiem cały świat. Dlatego ogromnie ważnym problemem ludzkości u progu XXI wieku jest przetrwanie i stworzenie warunków godnego życia dla przyszłych pokoleń, życia w harmonii z naturą i drugim człowiekiem. Wszyscy powinni mieć świadomość, że ochrona i kształtowanie środowiska, w którym żyjemy, jest koniecznością a zatem podstawowym

obowiązkiem każdego człowieka, gdyż każdy jest tylko chwilowym użytkownikiem tego środowiska i ma obowiązek przekazać je innym, następnym pokoleniom.

Koordinator Projektu:
Anna Radoszewska